

N:o 65.

Ank. till Riksd. kansli den 12 april 1904, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till de väghållningsskyldige i Kumla härads väghållningsdistrikt i Örebro län af länsmansbostället Kumla n:o 4 i Kumla socken och härad af nämnda län tillkommande andel i Kumla bys gemensamma grustag.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civil-ärenden den 26 sistlidne februari har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 64) föreslagit Riksdagen medgifva, att de väghållningsskyldiga inom Kumla härads väghållningsdistrikt i Örebro län berättigas att för en summa af etthundrasextio kronor 92 öre förvärfva den länsmansbostället Kumla n:o 4, om $\frac{1}{2}$ mantal, i Kumla socken och härad af nämnda län tillkommande andel af ett å utdrag af en vid laga skifte år 1854 af Theodor Romell genom J. A. Schillberg författad karta öfver alla ägora till Kumla by med af betecknad område.

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande:

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 4 Saml. 1 Afd. 43 Häft. (N:o 65),

1

»Uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift har ordföranden i vägstyrelsen inom Kumla härads väghållningsdistrikt i Örebro län A. G. Andersson, å de väghållningsskyldigas vägnar, anhållit att få med äganderätt förvärfva de andelar i Kumla bys gemensamma grustag, som belöpa på kyrkoherdebostället 2 mantal krono Kumla n:o 7 och på länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal krono Kumla n:o 4, äfvensom en del af kyrkoherdeboställets skogsmark; och tillåter jag mig för närvarande underställa Kungl. Maj:t frågan, i hvad den afser länsmansboställets andel i grustaget.

I den underdåniga ansökningen meddelas, att vid en under åren 1895—1899 förrättad vägdeltning inom väghållningsdistriktet beslutits, att de in natura väghållningsskyldiga skulle på lämpliga ställen utefter allmänna vägarna inköpa tjänliga grustag. Fördenskull hade vägstyrelsen enligt ett ansökningen i afskrift bilagdt köpekontrakt inköpt ett å bifogadt utdrag af en vid laga skifte år 1854 af Theodor Romell genom J. A. Schillberg författad karta öfver alla ägora till Kumla by med a betecknad område om 94,2 ar, utgörande en del af byns gemensamma grustag. Då emellertid förutom hemmansägarne med tillhoppa $3\frac{1}{2}$ mantal och Kumla församlings kyrkoherdeboställe jämväl förberörda länsmansboställe såsom tillhörande skifteslaget ägde del i nämnda område, hade vägstyrelsen att hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd till ifrågavarande köp, hvad beträffade länsmansboställets andel i grustaget.

Af berörda köpekontrakt, som är undertecknad af ägare af tillhoppa $3\frac{1}{2}$ mantal Kumla, inhämtas, att köpeskillingen för hela området beräknats till 1,931 kronor, hvadan, då byns hela skattetal utgjorde sex mantal inberäknadt boställena, 321 kronor 83 öre belöpte å helt mantal. Den del af köpeskillingen, som skulle tillkomma länsmansbostället, utgjorde således 160 kronor 92 öre.

Till följd af nådig remiss har kammarkollegium med eget underdånigt utlåtande af den 17 februari 1903 öfverlämnat, hvad angår länsmansbostället, yttranden af boställshafvaren, kronofogden i orten och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län, hvilka samtliga tillstyrkt bifall till den gjorda ansökningen.

För egen del har kammarkollegium i förenämnda underdåniga utlåtande tillkännagifvit, att afkomsten af länsmansbostället blifvit genom kollegii beslut den 19 november 1878 fastställd att i afföningsstaten upptagas till ett belopp af 600 kronor, samt att kollegium icke hade något att erinra mot bifall till ansökningen. I afseende å dispositionen af den för länsmansbostället beräknade andel af ersättningsmedlen eller 160 kronor

92 öre har kollegium hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes förordna, att detta belopp skulle inlevereras till statskontoret, för att såsom extra upp-
börd ingå bland statsverkets inkomster med rätt för nuvarande boställs-
hafvaren, länsmannen A. Welin, eller hans rättsinnehafvare att å medlen
uppbära ränta efter fyra procent från den dag, medlen i statens kassa
influtit, intill dess bostället af dem afträdde, eller dessförinnan kunde i
sammanhang med ny uppskattning af bostället blifva annorlunda bestämdt;
att räntan skulle utanordnas under titel »förskott att anmälas hos Riks-
dagen till ersättande»; samt att, därest samma ränta fortfarande utginge
vid Welins afgang från länsmanstjänsten, den då i aflöningsstaten beräk-
nade afkastningen af bostället borde minskas och den kontanta lönen ökas
med ett den årliga räntan motsvarande belopp, intill dess därom vid ny
uppskattning af bostället kunde komma att på annat sätt förordnas.

Slutligen har Kungl. Maj:ts befallningshafvande, till följd af nådig
remiss, med underdånig skrifvelse den 18 oktober 1903 öfverlämnat veder-
börande kronofogdes utredning rörande värdet å, bland annat, den på
ifrågavarande länsmansboställe belöpande andel af det å förenämnda karte-
utdrag med a betecknade område af Kumla bys gemensamma grustag,
och har kronofogden därvid anfört, att af sagda område, hvilket i sin
helhet innehölle 94,2 ar och vore beläget nordväst om Kumla kyrka
mellan allmänna vägen till Örebro stad och Kumla järnvägsstation, västra
delen om 28,3 ar vore åker på sandbotten utan dugligt väggrus och,
efter högst 400 kronor för tunnland om 49,37 ar, i jämnt tal betingade
ett pris af 229 kronor, att en del å södra och östra sidorna om tillhopa
omkring 15 ar, hvarifrån gruset vore borttaget så djupt, att något vidare
där ej kunde erhållas, efter högst 100 kronor för tunnland, ägde ett värde
af 30 kronor, att återstående 50,9 ar, hvarå det med delvis sten och
delvis sand blandade gruset, som hölle ett djup af vid pass 1,2 meter,
kunde antagas utgöra omkring 6,100 kubikmeter, värderats, efter 25 öre
kubikmetern befintligt grus, till 1,525 kronor, och att hela det med a
betecknade området följaktligen kunde värderas till 1,784 kronor, hvaraf
på länsmansboställets $\frac{1}{2}$ mantal belöpte $\frac{1}{12}$ -del eller 148 kronor 67 öre,
hvilket belopp vore mindre än det af vägstyrelsen erbjudna. Därjämte
har kronofogden upplyst, att den icke grusförande marken inom området
inköpts för att åt grustaget gifva reguljära gränser och erhålla nödiga
vägar för grusets upphämtande, samt att byn efter försäljningen skulle
komma att äga god tillgång på grus äfven för framtiden, enär enligt skiftes-
handlingarna byns grustag innehölle en areal af 5 tunnland 31,8 kappland.»

På grund af hvad sålunda förekommit, hemställde departementschefen om aflåtande af nu ifrågavarande proposition; uttalande departementschefen därvid, att, därest framställningen af Riksdagen bifölles, Kungl. Maj:t i fråga om köpeskillingens användande m. m. torde meddela bestämmelser i enlighet med hvad kammarkollegium föreslagit.

Utskottet, till hvars förberedande behandling ifrågavarande proposition öfverlämnats, har icke haft något att emot densamma erinra och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 april 1904.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
